

Derleme / Review Article

Kadına yönelik şiddetin kadın ve toplum sağlığı üzerine etkileri

The effects of violence against women upon women's and public health

Özlem Öztürk, Özkan Öztürk, Birkan Tapan

Yazarlar Sokak No:17 Esentepe
İstanbul, Türkiye

Anahtar Kelimeler:

Kadın, Toplum, Sağlık, Şiddet

Key Words:

Women, Public, Health, Violence

Yazışma Adresi/Address for correspondence:

Özlem Öztürk,
Yazarlar Sokak No:17 Esentepe
İstanbul, Türkiye.
birkantapan@gmail.com

Gönderme Tarihi/Received Date:

December 2, 2016

Kabul Tarihi/Accepted Date:

December 12, 2016

Yayımlanma Tarihi/Published Online:

December 30, 2016

DOI:

10.5455/sad.13-1480680332

ÖZET

Ülkemizde temel insan hakları ihlali olarak varlığı sürdüren kadına yönelik şiddet kadınların beden ve ruh sağlığını bozan, sosyal, ekonomik, kültürel konularını ve bu alanlarda yükselmeleri engelleyen ciddi bir halk sorunudur. Şiddet sonrasında her kadın beden, ruh ve sosyal açıdan son derece olumsuz şekilde etkilenmektedir. Kadınlar şiddetin sürekliliği karşısında şiddeti kabul etmiş, önenebileceğine dair inancını yitirmiş ve şiddetle yaşamaya alışarak şiddet karşısında sesi çıkarmaktan vazgeçerek çaresiz şekilde hayatını sürdürmeye devam etmektedir. Kendisi buna alıştığı gibi çevresinde şiddet gören kadınlara da şiddetin normal bir davranış olduğu konusunda yorumlar yapmakta ve kendi kız çocuklarını da bu şekilde yetiştirmektedir. Sağlık açısından da kadınlar ciddi problemler yaşamaktadır, bedenlen aldıkları darbeler sonucu çeşitli yerlerinden yaralanmak ya da hamile iseler çocuklarını kaybetmektedirler. Ancak, bedenlerinde bu darbelerin hiçbir izi kalmasa da ruhlarında açılmış yaralar kapanmamakta ve hayatlarının her anında karşlarına çıkmaktadır. Şiddete maruz kalan her kadın depresyon, bunalım gibi psikolojik sıkıntılar yaşamaktadır. Bu da kadınların kişisel gelişimlerini etkileyerek kadınların sosyal hayattan kopmasına neden olmaktadır.

ABSTRACT

Violence against women, disrupt women's physical and mental health and effects them in social, economic areas. Because of that fact violence against women is a serious public problem. After violence each women are negatively affected perspective from physical, mental and social areas and they loses their hope about prevention of violence. As time progresses they adopte these kind of behavior as normal and raises their children in this thought. Psychological disorders reveal in every women's body who exposed to violence and causes breaking to women's social life.

GİRİŞ

Güçlünün güçsüze uyguladığı şiddeti insanlık tarihi boyunca her toplum ve her millet farklı yoğunluklarda yaşamış ve bu şiddete insan hakları başta olmak üzere bir takım bilimsel çalışmalar ile çözüm yolları aranmıştır. Ancak ne yazık ki şiddet yirmi birinci yüzyılda bile insanlığın en büyük sorunlarından biri olarak varlığını devam ettirmektedir.

Şiddet olgusu kendini hayatın her alanında gösterirken gerek dünyada gerekse ülkemizde karşımıza en çok " kadına yönelik şiddet " çıkmaktadır.

Kadına yönelik şiddet, toplumun bütün kesimlerini ilgilendiren çok ciddi insan hakları ihlallerine yol açan ve şiddete maruz kalan kadınlarda hem fiziksel hem de psikolojik sağlık sorunları doğuran bir toplumsal sağlık problemidir. Dünya Sağlık Örgütü de (WHO) 1996 yılında kadına yönelik şiddetin halk sağlığı sorunu olduğunu bildirmiştir. Gelişmişlik düzeyine

bakılmaksızın bütün toplumlarda kadın, şiddete ve baskıya uğrayıp küçük düşürülmektedir. Çoğu toplumda kadına yönelik olan şiddet eylemleri normal bir davranış olarak görülmekte ve şiddete uğrayan kadınlar için güvenilir, ciddi destek sistemlerinin ve şiddete yönelik yasal düzenlemelerin yetersiz olması şiddetin artmasına neden olmaktadır.

KADINA YÖNELİK ŞİDDET KAVRAMI VE TANIMI

Birleşmiş Milletler kadına yönelik şiddeti; ister toplumsal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlarda fiziksel, cinsel, psikolojik zarar ve bozukluğa neden olan ya da olabilecek cinsiyet ayrımcılığına dayalı her türlü eylem ya da bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma şeklinde tanımlanmaktadır.(1)

Kadına yönelik şiddet; kadınlarda fiziksel, psikolojik ya da cinsel etkilere yol açan ya da yol açmaya yönelik,

kadınların özel veya kamu yaşamlarında gerçekleşebilen ve sonrasında da uzun bir süre şiddete maruz kalan kadın üzerinde etkileri sürmeye devam eden her türlü davranış, baskı, tehdit içeren hareketlerdir.

Günümüzde artık gerek Dünya'da ve gerekse Türkiye'de coğrafi açıdan sınır tanımayan ekonomik anlamda ise eğitim ya da gelişmiş düzeylerine göre farklılık göstermesizin hayatın hemen her alanında görülmekte olan kadına yönelik şiddet olgusu bir insan hakları sorunu olduğu gibi bir halk sağlığı sorunu içeriğinde kabul edilmeye başlanmıştır.

Kadına uygulanan şiddet ise hem ev içinde hem de toplumda gerçekleşmektedir. Ancak yapılan araştırmalara göre şiddete kadınlar daha çok aile içinde maruz kalmaktadır. Çünkü aile dışında kadının karşılaştığı şiddetten toplum sorumlu tutulurken aile içerisinde uygulanan şiddet, ailenin özel bir alan olduğu düşüncesiyle gizlenmekte ya da toplumsal müdahale ile karşılaşılmamaktadır. (2)

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN TÜRLERİ

Kadınlar gündelik yaşantılarında fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik olmak üzere farklı şiddet türleriyle karşı karşıyadır. Birçok durumda bu şiddet türlerinin bir arada uygulandığı da görülebilmektedir. Bütün bunlarla birlikte kadına yönelik şiddeti beş başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar; sözel, fiziksel, cinsel, duygusal ve ekonomik şiddettir.

Kadına Yönelik Sözel Şiddet

Kadınlar üzerinde korkutma, cezalandırma ve sindirme aracı olarak söz ve hareketlerin istikrarlı biçimde kullanılmasıdır. Örneğin; kadını küçük düşürmek güvenini sarsmak ve yalamak amacıyla ona hakaret etmek, ağır sözler söylemek ve olumsuz bir şekilde sık sık eleştirmektir.(3)

Kadınlara yönelik her türlü aşağılama, hakaret, küfür, kadının bedeniyile ya da görüntüsüyle alay etme, bağırma gibi hareketleri içeren ve ev içinde ya da başka kişilerin bulunduğu yerde yapılan sözel şiddet en yoğun görülen şiddet biçimlerinden biri olup kadının öz benliğinin yaranmasına neden olmaktadır.

Kadına Yönelik Duygusal Şiddet

Kadın üzerinde somut fiziksel etkileri bulunmamasına rağmen ruhsal ve psikolojik açıdan yarattığı etkiler sebebiyle sağlık konusunda tedavisi zor olan rahatsızlıkların başında duygusal şiddet gelmektedir. Duygusal şiddet kadını küçük düşürmek, küçümsemek, kadının kendini kötü hissetmesini sağlamak, kadını söylediği ya da yaptığı şeylerden utandırmak, alay etmek, kadına sevgi ya da şefkat göstermemek ve kadının kendini suçlu hissetmesini sağlamaktır. Ayrıca

kadına bir hizmetçi gibi davranmak, tüm büyük ve önemli kararları verirken kadına danışmamak, evin sahibi gibi davranmak, erkeklerin ve kadınların rollerini belirlemek, erkek ayrıcalığını kullanmak, duygusal şiddet uygulamanın diğer yönleridir.

Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet, kaba kuvvetin korkutma, sindirme aracı olarak kullanılmasıdır. Aile içinde yetişkinlerin birbirlerine uyguladıkları en yaygın yaşanan şiddet türüdür. Fiziksel şiddete genellikle kadınların maruz kaldıkları istatistiksel olarak kanıtlanmıştır.

Fiziksel şiddete uğrayan kadınların bedenlerinde çürükler, yaralar, kırıklar gözlenmekle birlikte ölümle sonuçlanan vakalarda mevcuttur.

Ortaya çıkan bu durum ile birlikte şiddete uğrayanın yani kadının, hem kişiliğine hem de sağlığına karşı yapılmış çok ciddi hak ihlalleri söz konusu olmaktadır.

Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet

Ekonomik şiddet; gelir kaynaklarının kadın üzerinde yaptırım amacı olarak kullanılmasıdır. Bazı negatif davranış biçimleri de kadın üzerinde ekonomik şiddetin var olduğunu gösterir. Örneğin; kadının çalışmasına engel olmak, kadının iş yaşantısında ilerlemesine yardımcı olabilecek fırsatları değerlendirmesini engellemek, kadına az miktarda para verip bununla gerçekleşmesi mümkün olmayan şeyleri talep etmek bu istekler gerçekleşmediği zaman problem yaratmak, kadının çalışmasını reddedip onun gelirini harcamak, ortak konutu zaman zaman terk ederek giderlere ilgilenmemek, ailenin ihtiyaçlarını karşılamamak.. vb. gibi davranışlar kadına yönelik bazı ekonomik şiddetlerdendir.

Kadına Yönelik Cinsel Şiddet

Cinsel ilişki de bulunmak isteyen erkeğin kadın tarafından reddedilmesi sonucu; erkek tarafından fiziksel güç kullanılarak ya da sindirilerek isteği dışında ilişkide bulunulmasıdır.

Kişiyi cinsel bir eşyaymış gibi davranmak, cinselliği cezalandırma yöntemi olarak kullanmak, duygusal baskı kullanarak cinsel ilişkiye zorlamak şiddetin varlığını gösteren bazı davranışlardır. Bu davranışlar ardından kadın hem duygusal hem de fiziksel açıdan etkilenmektedir.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETE TABLO

TBMM Kadın - Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK) 'Kadına Yönelik Şiddet ve Dünya Gerçeği' başlıklı bir rapor hazırladı. Raporla 28 Avrupa

Birliği (AB) üyesi ülkede, kadına yönelik şiddet ele alındı. AB'de 15 yaşından büyük her 3 kadından 1'inin (yaklaşık 62 milyon) 'partnerleri ya da üçüncü erkeklerin' fiziksel ya da cinsel şiddetine maruz kaldığı ifade edildi. Bu tabloya göre AB'de kadının en çok şiddet gördüğü ülkeler DANİMARKA, FİNLANDİYA ve İNGİLTERE. Kadına şiddetin en az olduğu ülkeler ise POLONYA, AVUSTURYA ve HIRVATİSTAN. (4)

Tablo 1. Ülkelere göre kadına şiddet

Ülke	%
Avusturya	20
Almanya	35
Bulgaristan	28
Belçika	36
ÇekCum.	32
Danimarka	52
Estonya	33
Fransa	44
Hollanda	45
Macaristan	28
İngiltere	44
İtalya	27
Litvanya	31
Polonya	13
Portekiz	24
Slovenya	22
Slovakya	34

Rapora göre, Türkiye genelinde yaşamlarının herhangi bir döneminde şiddete maruz kalmış kadınların bölgelere göre dağılımı ise tablo 2 de gösterildiği gibidir.

Tablo 2. Türkiye'de bölgelere göre kadına şiddet oranları.

Bölgeler	%
Marmara	30
Ege	37
Batı Anadolu	42
Orta Anadolu	43
Akdeniz	37
Batı Karadeniz	42
Doğu Karadeniz	27
Kuzeydoğu Anadolu	39
Ortadoğu Anadolu	32
Güneydoğu Anadolu	33

ŞİDDETİN KADIN VE TOPLUM SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

İnsanların en temel haklarından biri hiç şüphesiz sağlık hakkıdır. Herhangi bir ırk, cinsiyet, dil, din, siyasal görüş, ekonomik ve toplumsal koşul ayırımı yapılmaksızın erişilebilir en yüksek sağlık standartlarına ulaşmak en temel insan haklarından biridir. Oysa kadınlar toplumca bu haklardan yoksun bırakılmakta ve maruz kaldıkları şiddet sebebiyle ölümcül olmayan ile ölümcül olan sağlık sorunlarıyla karşı karşıya kalmaktadır.

Şiddetin kadınlarda oluşturduğu ölümcül olmayan sağlık sorunlarının başında fiziksel sağlık sorunları gelmektedir. Fiziksel şiddete maruz kalan kadınların bedenlerinde yaralar, çürükler, diş kırıkları, moraran gözler, kırıklar, beyin hasarları mevcuttur. Bunun yanı sıra yine kadına yönelik şiddet fiziksel bulguların olmadığı ancak depresyon, uyku problemleri, yaşamdan zevk almama, adet düzensizlikleri, sinirlilik vb. gibi psikolojik rahatsızlıkları da neden olmaktadır. (2)

Dünya genelinde yapılan çalışmalarda kadınların gebelik dönemlerinde de gerek fiziksel gerek psikolojik şiddete maruz kaldığı saptanmıştır. Gebelikte şiddet hem anne hem de fetus sağlığını olumsuz yönde etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunu ve insan hakkı ihlalidir. Bu dönemde gerçekleşen şiddet sonucunda kadınlar çocuklarını düşürebilmekte ya da şiddet sonucu oluşan yüksek düzeyde stres ve anksiyete ile artan stres hormonlarının ve immünolojik değişimlerinin sonucunda hem annede hem de fetüste sağlık problemleri gözlenmektedir. Gebelikte şiddet gören kadınların üreme sağlığını korumada ve geliştirmede yetersiz kaldıkları ve bunun sonucunda fetüste ve yenidoğanda uzun süreli olumsuz etkileri olduğu bildirilmiştir. (5)

Aile içinde kadına yönelik gerçekleştirilen şiddette ailenin diğer bireyleri ve özellikle çocuklar zarar görebilmektedir. Babasının annesine karşı uyguladığı şiddeti önleyebilmek amacıyla araya girmeye çalışan çocuklar yaralanmakta ve bazen hayatlarını dahi kaybedebilmektedir. Bunun yanı sıra şiddet içinde büyüyen çocuk ileri de kendisi de şiddet uygulayabilmektedir.

Şiddete maruz kalan kadınlar toplum içinde bir takım sıkıntılar yaşamakta ve özellikle iş bulmakta zorlanmakta, sık sık iş değiştirmek durumunda kalmaktadır. Maruz kaldığı fiziksel ya da psikolojik şiddet sebebiyle iş verimliliğe büyük ölçüde düşmekte ve bu minvalde toplumdan git gide uzaklaşmaktadır. Şiddete maruz kalan kadınlar toplumdan uzaklaştırılmış olmaları sebebiyle de başta yasal hakları olmak üzere birçok ekonomik ve siyasal haklarından mahrum kalmaktadır.

ÜLKEMİZDEKİ YASAL DÜZENLEMELER

Ulusal mevzuatta kadın erkek eşitliği ve kadına karşı şiddet ile ilgili düzenlemeler mevcuttur; Anayasa, Medeni Kanun, Ceza Kanunu, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (6284 sayılı Kanun) bunların başlıcalarıdır.

ANAYASA

Anayasa'da temel olarak kadına yönelik şiddetle ilgili düzenleme bulunmamaktadır. Şiddetin temel sebebinin kadın ve erkek eşitsizliği olduğu göz önünde bulundurulduğunda, eşitlik ilkesi ile ilgili anayasal düzenlemeler önem kazanmaktadır.

Anayasa'nın "Cumhuriyetin nitelikleri" başlıklı 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin insan haklarına saygılı, demokratik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu belirtilmektedir. (6) Devletin temel amaç ve görevlerinin düzenlendiği 5. maddede devletin görevleri arasında kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak ve insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamak da yer almaktadır. (6) Söz konusu iki madde birlikte değerlendirildiğinde, bir insan hakları ihlali olan kadına yönelik şiddetin önlenmesinin ve ortadan kaldırılmasının da devletin görevleri arasında yer aldığı görülmektedir. Anayasa'nın 10. maddesinde cinsiyet ayrımı gözetilmeksizin kadınlar ile erkeklerin kanun önünde eşit olduğu ve devletin bu eşitliğin yaşama geçirilmesini sağlamakla yükümlü olduğu düzenlenmektedir. (6)

Anayasa'nın temel hak ve özgürlüklere ilişkin 12. maddesinde, herkesin kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahip olduğu kabul edilmektedir. (6) Ayrıca 17. maddede herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı güvence altına alınmaktadır. (6) Maddeye göre; tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz ve rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz. Kadınların şiddetten uzak bir yaşam sürmesi bu maddeler ile güvence altına alınmaktadır. (6)

Anayasa'nın 41. maddesinde de ailenin eşler arasında eşitliğe dayandığı kabul edilmiştir. Maddeye göre, devlet ailenin huzur ve refahı için gerekli tedbirleri almakla ve çocukları her türlü istismara ve şiddete karşı korumakla yükümlüdür (6)

MEDENİ KANUN

Türk Medeni Kanunu kişilerin aile, miras ve eşya gibi medeni haklarını düzenlemektedir. 22 Kasım 2001 tarihinde yürürlüğe giren 4721 Sayılı Türk Medeni

Kanunu değişikliği ile eşlerin ailede eşit hak ve sorumluluk sahibi olduklarına ilişkin hükümler kabul edilmiştir.

Medeni Kanun'un evlilik, evlilik yaşı, zorla evlendirme, dini nikâh, ailenin temsili, aile konutu şerhi vb. düzenlemeleri doğrudan kadına yönelik şiddetle ilgili olmasa da kadın erkek eşitliğine ilişkin olmaları bakımından önemlidir. Türk Medeni Kanun'un 8. Maddesine göre "her insanın hak ehliyeti vardır." (7) Buna göre bütün insanlar, hukuk düzeninin sınırları içinde, haklara ve borçlara ehil olmada eşittirler.

Türk Medeni Kanun'un 124. maddesine göre erkek veya kadın on yedi yaşını doldurmadıkça evlenemez. Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple on altı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak buldukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir. (7) Medeni Kanun'da belirtilen yaşın altında yapılan evlilikler Ceza Kanunu'nda (TCK) yer alan çocuk istismarı suçunu oluşturur.

Türk Medeni Kanun'un 11. maddesinde de erginlik on sekiz yaşın doldurulmasıyla başlar. (7) denmekte ancak maddenin devamında evlenmenin kişiyi ergin kıldığı düzenlenmektedir. Medeni Kanun'daki evlenme yaşının on sekiz olarak değiştirilmesi, Türkiye'nin üstlendiği uluslararası yükümlülükler bakımından daha yerinde olacaktır.

Türk Medeni Kanun'un 149. maddesine göre "Evlenme sırasında geçici bir sebeple ayırt etme gücünden yoksun olan eş, evlenmenin iptalini isteyebilir. (7) Böylece eşlerden biri evlenmeyi hiç istemediği veya evlendiği kişiyle evlenmeyi düşünmediği hâlde yanılarak bu evlenmeye razı olmuşsa veya eşinde bulunmaması onunla birlikte yaşamayı kendisi için çekilmez bir duruma sokacak derecede önemli bir nitelikte yanılarak evlenmişse evlenmenin iptalini dava edebilir.

Türk Medeni Kanun'un 150. Maddesine göre Eşlerden biri eşinin namus ve onuru hakkında doğrudan doğruya onun tarafından veya onun bilgisi altında bir başkası tarafından aldatılarak evlenmeye razı olmuşsa veya sağlığı için ağır tehlike oluşturan bir hastalık kendisinden gizlenmişse evlenmenin iptalini dava edebilir. (7)

Türk Medeni Kanun'un 151. Maddesine göre kendisinin veya yakınlarından birinin hayatı, sağlığı veya namus ve onuruna yönelik pek yakın ve ağır bir tehlike ile korkutularak evlenmeye razı edilmiş eş de evlenmenin iptalini dava edebilir. (7)

Türk Medeni Kanun'un 162. Maddesine göre Eşlerden her biri diğeri tarafından hayatına kastedilmesi veya kendisine pek kötü davranılması ya da ağır derecede

onur kırıcı bir davranışta bulunulması sebebiyle boşanma davası açabilir. (7)

Türk Medeni Kanun'un 185. Maddesine göre evlenmeyle eşler arasında evlilik birliği kurulmuş olur. Eşler, bu birliğin mutluluğunu elbirliğiyle sağlamak ve çocukların bakımına, eğitim ve gözetimine beraberce özen göstermekle yükümlüdürler. (7)

Medeni Kanun'daki aile konutuna ilişkin düzenleme şiddete maruz kalan kadınlar açısından büyük önem taşımaktadır. Kanun'un 194. maddesine göre eşlerden biri, diğerinin açık rızası bulunmadıkça, aile konutu ile ilgili kira sözleşmesini feshedemez, aile konutunu devredemez veya aile konutu üzerindeki hakları sınırlayamaz. Aile konutu olan taşınmaz malın maliki/sahibi olmayan eş, tapu kütüğüne konutla ilgili aile konutu şerhi konulmasını tapu müdürlüğünden isteyebilir. Aile konutu eşlerden biri tarafından kira ile sağlanmışsa, sözleşmenin tarafı olmayan eş, kiralayana/ev sahibine yapacağı bildirimle sözleşmenin tarafı hâline gelir ve diğer eş ile müteselsilen sorumlu olur. (7)

CEZA KANUNU

Ceza Kanunu'nun (TCK) amacı kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanun'da, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir. Kadına yönelik şiddete ilişkin suçlar ve bu suçların cezaları da bu Kanun ile belirlenmiştir.

TCK'nın 81. Maddesine göre "bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezası ile cezalandırılır. TCK'nın 82. Maddesine göre ise "kasten öldürme suçunun töre saikiyle işlenmesi halinde, kişi ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılır.(8)

Ülkemizde faillerin cezadan kurtulmak amacıyla kadınları öldürmek yerine intihara yönlendirdikleri ya da zorladıkları olaylar olduğu bilinmektedir. İntihara yönlendirme Ceza Kanununun 84. Maddesine göre suçtur. Başkasını intihara azmettiren, teşvik eden, başkasının intihar kararını kuvvetlendiren ya da başkasının intiharına herhangi bir şekilde yardım eden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cebir veya tehdit kullanmak suretiyle kişileri intihara mecbur edenler, kasten öldürme suçundan sorumlu tutulur. (8)

TCK'nın 86. Maddesine göre "kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. TCK'nın 87. Maddesine göre ise kasten yaralama suçunun üstsoya, altsoya, eşe veya kardeşe karşı işlenmesi halinde, şikâyet

aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında artırılır. (8)

TCK'nın 287. Maddesine göre " yetkili hâkim ve savcı kararı olmaksızın, kişiyi genital muayeneye gönderen veya bu muayeneyi yapan fail hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. (8) Görüldüğü üzere yetkili hakim ya da savcı kararı olmaksızın genital muayene yapılması yasaklanmıştır.

Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (6284 sayılı Kanun)

Bu Kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun varoluşunu gerektiren birinci madde ile göze çarpan ilk yenilik, "şiddete uğrama tehlikesi bulunan ..." ifadesi ile mülga 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunda yer almayan, şiddete uğrama tehlikesi altında bulunanları da koruma kapsamına almış olmasıdır. Zira mülga 4320 sayılı Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun, 26.4.2007 tarih ve 5636 sayılı Kanunun birinci maddesi ile değişik 1. maddesinde, "şiddete maruz kaldığını" ibaresi kullanılmak suretiyle, kanunun korumasından faydalanmak için "şiddete uğrama" ön koşulunun gerçekleşmesi aranmaktaydı. 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, mevcut düzenlemesi ile şiddete uğrama tehlikesinin varlığını, korumaya ilişkin hükümlerin uygulanması için yeterli görebek ileri ve önleyici bir koruma uygulaması getirmiştir.

Şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile koruma altına alınan kişiler, kadınlar, çocuklar, aile bireyleri ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurları olarak sıralanmıştır.

SONUÇ

Ülkemizde temel insan hakları ihlali olarak varlığı sürdüren kadına yönelik şiddet kadınların beden ve ruh sağlığını bozan, sosyal, ekonomik, kültürel konularını ve bu alanlarda yükselmeleri engelleyen ciddi bir toplum sorunudur. Şiddet sonrasında kadın her beden, ruh ve sosyal açıdan son derece olumsuz şekilde etkilenmektedir.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve kadınlarının haklarını dilediği gibi kullanabilmesi için devlet kurumlarına ve sivil toplum kuruluşlarına önemli görevler düşmektedir. Kadına yönelik şiddet ve kadın

hakları konusunda uluslararası ve ulusal hukukta gerekli düzenlemeler mevcut olduğu görülmektedir. Ancak, önemli olan bu düzenlemelerin hayata geçirilerek etkin olabilmesini sağlamaktır zira yalnızca kâğıt üzerinde kalan bir hükmün önleyici bir etkisi bulunmamaktadır.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve kadın haklarının ihlalinin önlenmesi için en başta toplumların bu sorunun varlığını kabul etmesi ve onunla yüzleşmesi gerekmektedir. Bununla beraber bu sorunun çözülmesi amacıyla yapılması gereken en önemli şeylerden biri eğitimidir. Kadına ve erkeğe, toplumsal cinsiyet eşitliği, yerleşik erkek egemenliği inancının yıkılması, kadına verilen değerin artması, kadının hayatın her alanda sorumluluk üstlenecek yetenekte olduğu, kadın hakları, şiddet konusunda bilinçlendirici eğitimlerin aktif olarak verilmesi ve bu eğitimlere katılımın sağlanmasıdır.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda, kadına yönelik şiddete dikkat çekici kampanyaların etkin ve sonuç verecek şekilde sürdürülmesi, kadının şiddet sonrasında kurumlara başvurmasının daha kolay hale getirilmesi ve bu başvurularının etkili olmasını sağlayarak kadını korumak ve şiddet uygulayana caydırıcı önlemleri almaktır.

Ayrıca, şiddet sonrası mağdura yönelik koruma- tedavi- iyileştirme hizmetlerin daha etkili biçimde sunulması ve gerektiği kadar sürekliliğinin sağlanması çok büyük önem taşımaktadır. Sonuç itibarıyla, kadınların temel insan haklarının ihlali olan şiddet önlenmesi gereken ciddi bir sorun olarak varlığını sürdürmekte de olsa önlenemeyecek nitelikte de değildir. Yasal düzenlemelerin etkin bir biçimde uygulanması ve şiddet konusunda her kurumun ve bireyin üzerine düşen sorumlulukları aktif ve ciddi bir şekilde yerine getirmesi durumunda şiddetin önlenmesi mümkün görülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Bir Savaş Silahı Olarak Kadına Yönelik Şiddetin Sağlık Üzerine Etkileri: Bosna Savaşı Örneği TAF Preventive Medicine Bulletin 2011
2. Türkiye’de Şiddetin Kadın Sağlığına Etkileri Vedat Bilican GÖKKAYA 2009
3. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Özlem ÖZTÜRK Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi İstanbul 2011
4. <http://www.kadinhikayeleri.org/kadina-yonelik-siddet-ve-dunya-gercegi-raporunun-iliginc-sonuclari/> ERIŞİM TARİHİ: 05.11.2016
5. Aile İçi Şiddetin Kadın Üreme Sağlığına Etkisi Sevda DEMİR, Ümran Yeşiltepe OSKAY 2015
6. T.C ANAYASASI Beta Yayınları 9. Baskı Mart 2013 İstanbul
7. TÜRK MEDENİ KANUNU İleri Yayınları Ocak 2013 İzmir
8. Anayasa TCK-CMK ve İnfaz Kanunu Seçkin Yayıncılık 45. Baskı Haziran 2015 İstanbul